

УДК 37.091.3.043.2:617

С.Ю. Каратєєва

СУЧАСНА МЕТОДИКА ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ»

Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Резюме. У статті висвітлені сучасні методи практичної підготовки студентів із дисципліни «догляд за хворими», які підпорядковані головній меті – підвищенню якості освіти.

Особливістю підготовки є те, що необхідно на якісному новому рівні навчання здійснити формування

професійно-компетентного фахівця з різнобічними функціональними обов'язками. Таке складне завдання можна вирішити шляхом використання інноваційних та активних технологій навчання.

Ключові слова: догляд за хворими, викладання, студенти.

Вступ. Сучасний розвиток медичної освіти, етапи його реформування, питання, пов'язані з підвищенням якості освіти випускників медичних закладів, вимагають нових підходів до організації навчального процесу [1, 4].

На даний час головним завданням вищої освіти є збереження та забезпечення необхідної якості професійної підготовки фахівців і пошук механізмів підвищення її рівня [2, 3, 5]. Застосування на практичних заняттях із дисципліни «догляд за хворими», поряд із тестуванням студентів, обговорення клінічної проблеми, доведення, аргументування власного погляду, дискусії з викладачем, відпрацювання та засвоєння практичних навичок значно покращують засвоєння тематичного матеріалу.

Саме вивчення дисципліни «догляд за хворими» є необхідним базовим фундаментом для подальшої діяльності фахівця, оскільки отримані знання та практичні навички допоможуть майбутньому спеціалісту розширити клінічне мислення, встановлювати діагноз, розробляти індивідуальні плани догляду за пацієнтами різного профілю.

Практика свідчить, що мотиваційна діяльність студентів під час позааудиторної підготовки не може бути єдиною запорукою успішного опанування практичними навичками та вміннями, що формують професійну компетенцію майбутнього фахівця [6, 7]. Необхідні пошук та оцінка ефективності сучасних інноваційних методів навчання в умовах реформування освітньої медичної галузі для підвищення якості практичної підготовки медичних фахівців, що орієнтовані на запити сучасної медицини.

Основна частина. Залучення студентів до активної творчої роботи, створення умов для всебічної реалізації в навчальному процесі здатне забезпечити формування у студентів важливих якостей, які стануть основою професійного становлення.

Однією з найбільш загальних проблем вивчення та засвоєння дисципліни студентам є проблема вільного методичного спілкування студентів із пацієнтами, особливо на початкових курсах. Викладач мотивує навчальну діяльність студентів, спонукає їх до навчання, організовує навчальний процес таким чином, щоб він мав максимальний ефект. І ця організація повинна проходити

на рівні дій та можливостей кожного окремого студента.

У даній ситуації головним є викладач і саме від нього залежить та атмосфера, яка сформується між студентом та хворим, а також зацікавленість студентів при опитуванні та відвертість пацієнта, обговорення різних клінічних проблем, дискусії, альтернативні методи в лікуванні, враховуючи думку кожного студента, розвиваючи в них клінічне мислення.

Таким чином, розкривається справжнє поняття терміну «група» і «викладач», при цьому не розділяючи колектив студентів на тих, хто хоче навчитись або кого можна навчити, і на тих, хто не хоче навчитись, а прагне кожному дати найкращі знання.

При підготовці до практичного заняття зі студентами, викладач ретельно продумує структуру заняття, окреслюючи проблему та її розв'язання та намічає шляхи її вирішення. Викладач керується насамперед тим, що окрім надання студентові певного обсягу практичних навичок, навчає студента творчо підходити до вивчення та засвоєння матеріалу, до вміння відокремлювати головне від другорядного, вміло користуватися набутими знаннями. Таким чином, необхідно постійно вдосконалювати форми навчального процесу.

За такої системи організації навчального процесу у викладача є реальна можливість детально провести обговорення зі студентами найважливіших питань теми, що проходить у формі вільної дискусії, в яку активно включаються всі присутні на занятті студенти.

Письмовий та комп'ютерний контроль знань, підсумкові заняття з визначення рівня опанування навичок і вмінь, після проведеного аналізу показали, що студенти добре засвоюють теоретичний матеріал і достатньою мірою оволодівають практичними навичками. Вони на достатньому рівні знають сучасні методи досліджень, клінічної симптоматики, диференційного аналізу та лікування, методи профілактики різних ускладнень.

Серед студентів систематично проводились тренінги з тестового контролю знань, удосконалювався зміст тестових завдань, активно використовувались бази тестових ситуаційних завдань у сайті дистанційного навчання «MOODLE».

Впровадження інноваційних технологій робить заняття більш доступним і цікавим, активізує навчально-пізнавальну діяльність. Однією з актуальних і ефективних інновацій є впровадження комп'ютерних технологій, дистанційна форма навчання, яка значно розширює діапазон підготовки студента, вносить новизну, дозволяє за допомогою фото та відео створити інформаційне середовище, виступає вагомим чинником активації навчально-пізнавальних знань із хірургічних дисциплін.

Результати навчання значно покращуються, коли є можливість використання в навчальному процесі технології дистанційної візуалізації шляхом відеотрансляції з операційної.

Досвід засвідчує, що така практика виправдана з міркувань підвищення мотивації до навчальної діяльності студентів і є запорукою для успішного складання державного ліцензійного іспиту в майбутньому.

Отже, для активації розумової діяльності студентів і формування професійного мислення, викладач повинен засвоїти форми, методи традиційних та інноваційних методик, враховуючи рівні знань та вмінь кожного студента групи, широко використовувати методи інтенсифікації та оптимізації навчального процесу, формувати в майбутніх медиків мотивацію до навчання та професійного самовдосконалення.

Висновки

1. Методика проведення практичних занять із дисципліни «догляд за хворими» вимагає удосконалення практичної підготовки, оптимізації навчального процесу, формування у майбутніх спеціалістів мотивацію до навчання та професійного самовдосконалення.

2. Впровадження в навчальний процес інноваційних інтерактивних технологій дозволяє покращити якість опанування практичних навичок та професійних умінь у майбутніх медиків.

Література

1. Рябий С.І. Проблеми підвищення професійної компетентності випускників медичних ВНЗ зі спеціальності «Сестринська справа» (ОКР – «бакалавр») / С.І. Рябий, Л.І. Гайдич // International scientific-practical conference of teachers and psychologists materials of proceedings of the International Scientific and Practical Congress. the 17-18th of February 2015. – Geneva (Switzerland). – 2015. – С. 215-219.
2. Вершинська О.Б. Проблеми формування навчальної мотивації студентів ВНЗ / О.Б. Вершинська // Мед. освіта. – 2011. – № 3. – С. 9-12.
3. Думанський Ю.В. Освоєння студентами практичних навичок при кредитно-модульній організації навчального процесу: проблеми та пошук шляхів їх вирішення / Ю. Думанський, О. Талалаєнко, М. Первак // Мед. освіта. – 2011. – № 3. – С. 79-81.
4. Новаченко Т.В. Використання активних та інтерактивних форм і методів навчання у вищій школі / Т.В. Новаченко // Міжнар. наук. форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – Вип. 6: зб. наук. праць. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 227-234.
5. Poikela P. Comparison of meaningful learning characteristics in simulated nursing practice after traditional versus computer-based simulation method: A qualitative videography study / P. Poikela, H. Ruokamo, M. Teras // Nurse Education Today – 2015. – Vol. 35. – P. 373-382. Режим доступу: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0260691714003323> (дата звернення: 08.02.2015).
6. Сухарніков М.Ю. Концептуальні підстави розробки і впровадження національної рамки (академічних) кваліфікацій України / М.Ю. Сухарніков. – К.: Вища школа, 2012. – № 3. – С. 17.
7. Про затвердження Положення про національну систему рейтингового оцінювання діяльності вищих навчальних закладів: наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1475 від 20.12.2011р.

СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ПРАКТИЧЕСКОГО ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ С ДИСЦИПЛИНЫ «УХОД ЗА БОЛЬНЫМИ»

С.Ю. Каратеева

Резюме. В статье описаны современные методы практической подготовки студентов по дисциплине «уход за больными», которые подчинены главной цели – повышению качества образования.

Особенностью подготовки является то, что необходимо на качественном уровне в условиях модульной системы обучения осуществить формирование профессионально-компетентного специалиста с разносторонними функциональными обязанностями. Такую сложную задачу можно решить путем использования инновационных и активных технологий обучения.

Ключевые слова: уход за больными, преподавание, студенты.

MODERN METHODS OF PRACTICAL TRAINING OF STUDENTS ON THE SUBJECT "PATIENT CARE"

S.Yu. Karatieieva

Abstract. The article describes modern methods of practical training of students on the subject "nursing," subordinated to the main goal - improving the quality of education.

The feature of training is the fact, that we have to prepare a competent professional with diverse functional responsibilities at a qualitative level in terms of modular training system. This challenge can be solved through the use of innovative technologies and active learning.

Key words: patient care, teaching, students.

Higher State Educational Institution of Ukraine "Bukovinian State Medical University" Chernivtsi

Рецензент – проф. Т.В. Сорокман

Buk. Med. Herald. – 2017. – Vol. 21, № 1 (81). – P. 242-243

УДК 378.147+614.253.4+616+314

Н.С. Мельник, В.І. Герелюк, А.С. Мельничук, Г.М. Мельничук, І.Р. Костюк, Г.Д. Семенюк

ПОСИЛЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ДО САМОСТІЙНОЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

ДВНЗ „Івано-Франківський національний медичний університет”, м. Івано-Франківськ

Резюме. Основна мета навчання в медичному університеті полягає в підготовці спеціалістів, здатних в умовах практичної охорони здоров'я клінічно мислити, оперативно ухвалювати рішення, здійснювати адекватні терапевтичні заходи. У наш час навчальний процес повинен орієнтуватися на самостійну позааудиторну роботу студентів. Викладачі та адміністрація стоматологічного факультету Івано-Франківського національного медичного університету (ІФНМУ) докладають зусиль для забезпечення оптимальних умов проведення цього виду навчальної діяльності студентів, а контроль її ефективності значною мірою визначає якість підгото-

вки майбутнього лікаря. Таким чином, постійно вдосконалюються технології навчального процесу, підвищується мотивація студентів до майбутньої професійної діяльності та відповідно поліпшується підготовка спеціалістів, здатних ефективно використовувати набуті знання в умовах практичної охорони здоров'я. Участь у різних професійних конкурсах, зокрема, у конкурсі реставрації зубів, спонукає студентів до особистісного професійного зростання.

Ключові слова: навчальний процес, студенти стоматологічного факультету, мотивація, самостійна позааудиторна робота, конкурс реставрації зубів.

Розвиток сучасної медичної освіти в Україні постійно спрямований на підвищення якості освіти випускників медичних закладів, що вимагає нових підходів до організації навчального процесу. При цьому дуже важливими є питання підвищення мотивації до навчання з метою максимального наближення його до реальних ситуацій, які можуть виникнути в практичній діяльності випускників університету [2, 3, 8].

Організація навчального процесу у вищому медичному навчальному закладі потребує комплексного підходу до формування гармонійно розвиненої особистості лікаря. Сучасні вимоги до підготовки висококваліфікованих і всебічно ґрунтованих медичних спеціалістів диктують необхідність його вдосконалення та оптимізації [1, 5].

На сьогодні спостерігається зниження зацікавленості студентів до навчання, тому однією з головних задач викладача стає спрямування їх свідомості до процесу освіти. Навчальний процес у вищій школі – це складний механізм, в якому взаємодіють багато чинників: бажання студентів отримати висококваліфіковану освіту, перспективність майбутньої професії, рівень мотиваційної діяльності викладачів та їх професіоналізм і, найголовніше, рівень мотивації студентів до навчання. Ефективність навчального процесу прямо залежить від того, якою є мотивація у студентів до оволодіння майбутньою професією, а успішність навчання прямопропорційно залежить від мотиваційної складової [6, 7].

Мотивація є рушійною силою, яка змушує досягати поставленої мети. У процесі навчання – це здобуття нових знань та професійне вдосконалення. Мотивів для навчання багато, і вони можуть не тільки виявлятися окремо в кожній людині, але і зливатися в єдине ціле, формуючи складні мотиваційні системи. Мотивація студентів є одним із найефективніших способів поліпшення навчання, але це – досить непростий і не-

однозначний процес зміни ставлення особистості як до окремого предмета вивчення, так і до всього навчального процесу загалом.

Головна мета навчально-методичної роботи медичного університету полягає в підготовці спеціалістів, здатних в умовах практичної охорони здоров'я клінічно мислити, оперативно ухвалювати рішення, здійснювати адекватні лікувальні заходи [4].

В Івано-Франківському національному медичному університеті (ІФНМУ) постійно вдосконалюються технології навчального процесу, що допомагає підвищувати мотивацію студента, пробуджує зацікавленість його до майбутньої практичної діяльності і бажання більше знати та вміти. Це є важливим чинником формування у студентів клінічного мислення, що забезпечує найефективніше використання теоретичних знань та особистого досвіду для виконання діагностичних і терапевтичних завдань стосовно конкретного пацієнта.

У кваліфікаційній характеристиці лікаря-стоматолога є перелік практичних навичок зі стоматологічних дисциплін, якими повинен оволодіти студент на кожній кафедрі. Виконання їх є важливим видом навчальної діяльності, особливо на стоматологічному факультеті, бо дає змогу отриману теоретичну наукову інформацію ґрунтовно інтерпретувати і реалізувати в практичну діяльність.

Переорієнтування навчального процесу на самостійну позааудиторну роботу студента спонукає викладачів спрямовувати зусилля на те, щоб раціонально спланувати її, адже якість підготовки майбутнього лікаря значною мірою залежить від рівня організації цього виду навчальної діяльності студента в стоматологічній клініці та контролю за її ефективністю.

При плануванні самостійної роботи студент керується навчальною програмою і методичними